

Nr 2126

av herr Andersson i Nybro

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:178 med förslag till ändring i distriktveterinärorganisationen, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition 1973:178 förändras väsentligt organisationen av distriktsveterinärerna. Förslaget innebär bl. a. en kraftig minskning av antalet tjänster och en centralisering av verksamheten. Det finns därför risk för en kraftigt försämrad service såväl för jordbruket som för den djurägande allmänheten. För Kalmar län innebär förslaget att antalet tjänster minskar med två från 15 till 13. Hårdast drabbade blir Mönsterås och Emmaboda kommuner, som förlorar sina nuvarande tjänster.

Kungl. Maj:ts förslag bygger på ett högst tvivelaktigt underlag för det framtida behovet av veterinärservice. I alltför stor utsträckning tycks de för svenskt jordbruk negativa prognoser som togs fram bl. a. av veterinärväsendeutredningen (VVU) under senare delen av 1960-talet styrt utformningen av förslaget. Trots detta är ändå departementschefens förslag mindre centralistiskt än det utredningen presenterade.

Vid bedömningen av det framtida behovet av veterinärservice borde departementschefen beaktat den internationella livsmedelskris som allt fler varnar för. Vårt land måste självklart — tillsammans med andra rika länder — ta på sig ett större ansvar för att tillgången på livsmedel kan garanteras internationellt. Detta ansvar måste leda till att vårt land utnyttjar all tillgänglig åkerjord. Denna nya målsättning för svensk jordbrukspolitik måste konkret leda till att djurantalet kommer att bli avsevärt högre än vad de prognoser visade som togs fram under slutet av 1960-talet.

Lantbruksnämnden i Kalmar län har under innevarande år bedömt den användbara åkerarealen inom länet till 130 000 ha år 1980. VVU:s prognos låg på 73 525 ha. När det gäller djurantal (jämförelsetal) har man för år 1976 beräknat det till ca 65 000, medan utredningens prognos låg på 46 000. Såväl den faktiska utvecklingen som bedömningen av det framtida behovet visar att utredningens slutsatser var felaktiga.

Även vid en närmare studie av den veterinära verksamheten ute på lokal nivå visar det sig att utredningens material stämmer dåligt med verkligheten. För veterinären i Mönsterås kommunblock har t. ex. antalet behandlade djur ökat från 4 200 år 1968 till 8 752 år 1972. Även i Emmaboda kommun redovisas en i genomsnitt 15-procentig årlig ökning sedan mitten av 1960-talet. Det är därför svårt att se det rimliga i att en starkt ökad verksamhet skulle motivera en indragning av tjänsterna i dessa kommuner.

Vid utformningen av propositionen har departementschefen också

underskattat att de veterinära uppgifterna per djurenhet fortlöpande ökar i vart land. I en undersökning på befintligt material har leg. vet. O. Wallin konstaterat en i medeltal för hela landet 50-procentig ökning av det veterinära arbetet per djurenhet mellan åren 1961 och 1966. För Kalmar län är ökningen 79-procentig under samma period. Denna trend till ökad behandlingsintensitet kommer av allt att döma att fortsätta så länge den pågående rationaliseringsprocessen inom djurhållningen fortgår. Det ökade behovet av veterinära insatser, både profylaktiska och terapeutiska, talar för detta.

Enligt propositionen skall veterinärorganisationen i första hand tillgodose det behov av vård som föreligger för animalieproduktionens djur. Mot denna prioritering finns det inte anledning att invända. Men det går ändå inte att bortse från att allt fler ägare till sällskapsdjur kräver vård även för dessa djur. Kravet på att veterinärerna skall ägna mer tid åt sällskapsdjuren blir allt starkare i takt med att dessas antal ökar. Veterinärorganisationen bör därför ha en sådan omfattning att t. ex. hundar samt ponny- och ridhästar kan få vård inom rimliga avstånd. Dessa djurs betydelse, för särskilt ungdomar och äldre människor, får inte underskattas.

Det starkt ökade behovet av veterinära tjänster har under senare år också kommit till uttryck i ökade arbetsuppgifter i samarbete med kommunala hälsovårdsmyndigheter i en strävan att uppnå ett bättre djurskydd, förbättrad livsmedelshygien och bättre miljövård.

Det vidgade behovet av veterinära tjänster har lett till helt orimliga arbetstider för veterinärerna under senare år. En orimligt hård arbetsbelastning kan leda till försämrade behandlingsresultat. Dessutom är den långa sammanhängande arbetstiden inte försvarbar från arbetsmiljösynpunkt. Därför bör tjänstgörings- och arbetstidsförhållandena få bättre lösningar i samband med bedömningen av behovet av antal tjänster.

De ökade avstånden som följer av en indragning av tjänster leder dels till ökade kostnader, dels till försämrad service för djurägarna. Dessutom följer av längre väntetider och ökade risker för en för sent insatt behandling allvarliga ekonomiska konsekvenser för djurägarna. Särskilt vid jourtjänst kan reseavstånden från t. ex. Kalmar till områden i Emmaboda kommun vara upp emot 8 à 9 mil. Vid en hård arbetsbelastning under jourtjänsten kan dessa stora avstånd leda till extremt långa väntetider. En begränsning av reseavståndet till högst 4 mil enkel resa från stationeringsorterna borde fastställas.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1973:178 uttalar

1. att det totala antalet veterinärtjänster fastställs till minst 315,
2. att reseavståndet från stationeringsorten i regel inte får bli mer än högst 4 mil enkel resa,

3. att antalet tjänster i förhållande till propositionens förslag utökas med minst två för Kalmar län och att Mönsterås och Emmaboda blir stationeringsområden med var sin tjänst.

Stockholm den 20 november 1973

GÖSTA ANDERSSON (c)

i Nybro